

REFERAT Økonomiudvalget d. 20-05-2026

Mødedato Onsdag d. 20. maj 2026 kl. 15:00

Mødested Mødelokale 5, Snorrebakken 66, Rønne

Mødedeltagere Frederik Tolstrup, Brian Kofoed, Mette Sode Hansen, Anne Thomas, Niels Chresten Andersen, Andreas Grosbøll, Christian Froberg Dahl, Morten Riis, René Danielsson

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Dialogmøde mellem Økonomiudvalget og Center for Økonomi og Personale.....	4
Tilpasning af budget 2027-2030 som følge af den forventede befolkningsudvikling.....	5
Kompetencefordelingsplan 2026 - 2029 til politisk behandling.....	8
Evalueringsrapport af overgangen fra personlige iPads til klassesæt.....	11
Nedlæggelse af forbud mod byggeri på Strandvejen i Rønne i strid med bestemmelser i kommunen.....	17
Endelig vedtagelse af planlægning for festivaler på Nordlandet.....	21
Igangsætning af planlægning for boliger på arealer ved DGI Stadion i Rønne.....	26
Anlægsbevilling til renovering af terrassen på Strandpromenaden i Sandvig.....	31
Samarbejdet med de almene boligorganisationer.....	34
Samarbejde om etablering af it-serviceorganisation for IT29.....	36
Orientering fra formanden.....	39
Eventuelt.....	40
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til forprojekter og undersøgelser af de kommunale havnes t.....	41
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til udbedring af akutte skader på havneanlæg.....	42
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til fugearbejder på bølgeskærm i Gudhjem Havn - ændring.....	43
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til renovering af toilet- og badefaciliteter på Svaneke Havn.....	44
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til udbedring af havneanlæg i Nørrekås lystbådehavn i Rønne.....	45
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til renovering af klimaskærm på Hans Rømer Skolen i Aak.....	46
Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til renovering af facader på Søndermarkshallen i Rønne.....	47

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Fraværende

Christian Froberg Dahl

Bemærkninger til dagsordenen

Ingen.

Deltagere fra administrationen

Kommunaldirektør Sine Sunesen

Velfærdsdirektør Trine Dorow

Teknisk direktør Lisbeth Røgind

Økonomichef Claus Laursen Trenckner

Udvalgssekretær Inge Kjæmpe Mogensen.

Punkt 2: Dialogmøde mellem Økonomiudvalget og Center for Økonomi og Personale

26/7610

Sagsgang

Økonomiudvalget beslutter.

Formål med sagen

Økonomiudvalget drøfter MED-relevante temaer med centeret. Udvalget har besluttet et tema for dialogmødet. Derudover kan CenterMED vælge temaer.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Center for Økonomi og Personale og udvalget, på baggrund af oplæg fra centret, har en dialog med baggrund i det valgte tema.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Godkendt.

Sagsfremstilling

Økonomiudvalget har den 18.3.2026 valgt følgende temaer:

- samarbejde mellem administration og politikere
- rekruttering og fastholdelse.

CenterMED har valgt følgende:

Dialog om hvorledes politiske ændringer og deadlines har påvirkning i et center, der er understøttende for organisationen.

Fra Center for Økonomi og Personale deltager:

Claus Trenckner, Karen Lynn Jacobsen, Dorthe Sobczyk, Karina Stampe Quistgaard, Anders Gummesen, Charlotte Rosing Funch, Anne-Therese Haboe

Økonomiske konsekvenser

-

Punkt 3: Tilpasning af budget 2027-2030 som følge af den forventede befolkningsudvikling

26/7367

Sagsgang

Økonomiudvalget beslutter.

Formål med sagen

Befolkningsprognose 2026, som Økonomiudvalget behandlede den 22. april 2026, er grundlag for beregningen af demografikorrektionen til budget 2027-2030.

Den forventede befolkningsudvikling de kommende fire år betyder, at de budgetterede udgifter til børnepasningsområdet, skoleområdet og ungdomsskolen reduceres sammenlignet med 2026. De budgetterede udgifter til SFO øges i 2027, 2028 og 2029, men reduceres i 2030. De budgetterede udgifter til ældreområdet øges.

Når der tages højde for den allerede indarbejdede demografikorrektion for budget 2026-2029, indebærer årets demografikorrektion, at budgetrammen samlet set skal reduceres med 8,2 mio. kr. i 2027, 13,5 mio. kr. i 2028, 18,4 mio. kr. i 2029 og 13,1 mio. kr. i 2030.

Indstilling

Direktionen indstiller, at:

- de beregnede demografikorrektioner indarbejdes i budget 2027 og overslagsår 2028-2030, jf. tabel 3

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Godkendt.

Morten Riis kan ikke medvirke, da han ønsker at friholde skoleområdet fra demografi-korrektionen, hvis økonomi qua ny tildelingsmodel i mindre grad end tidligere afhænger af antallet af elever – og derfor i mindre grad er afhængig af demografien.

Sagsfremstilling

Når der foretages en tilpasning af kommunens budgetter i forhold til den demografiske udvikling i kommunens befolkning, er det et udtryk for et aktivt valg af, at serviceniveauet skal fortsætte på uændret niveau ved befolkningsændringer i de relevante målgrupper på de enkelte serviceområder. Tilpasningen af budget 2027-2030 kaldes en demografikorrektion.

Dette betyder eksempelvis, at falder antallet af børn i skolealderen, sørger demografikorrektionen for, at man kender og regulerer niveauet i forhold til den forventede aktivitet på et tidligt tidspunkt i budgetprocessen. Fordelen herved er, at de politiske drøftelser senere i budgetprocessen kan koncentrere sig om den endelige fastsættelse af serviceniveauet over for borgerne, da der ikke på det tidspunkt skal tages højde for den demografiske udvikling.

Der anvendes marginalmodeller til beregning af demografikorrektionerne. Det betyder at faste udgifter til fx ledelse og administration ikke indgår i beregningsgrundlaget og dermed ikke korrigeres.

Baggrunden for dette er at målrette demografikorrektionen til de områder, hvor serviceudgifterne er direkte påvirket af demografiske ændringer.

Det indebærer, at tilpasninger i forhold til strukturelle ændringer på de pågældende serviceområder ikke sker automatisk, men skal tages særskilt i de politiske prioriteringer. Det er vurderingen, at det giver en styrket økonomistyring, når der skal tages aktiv stilling til op-/ nedprioritering på udgifter af mere fast karakter på serviceområder, der er påvirket af ændringer i befolkningsudviklingen.

Der er siden 2005 beregnet demografikorrektioner til kommende års budget og overslagsår for udvalgte serviceområder. Beregningerne er som tidligere år baseret på Bornholms Regionskommunes befolkningsprognose.

Til budget 2027 og overslagsår er der beregnet demografikorrektioner på følgende områder: børnepasning, skole, SFO og ungdomsskolen samt ældre.

Der er taget højde for sundhedsreformens konsekvenser ved, at budgetgrundlaget er reduceret ift. de opgaver (en del af de midlertidige pladser på Sønderbo samt akutsygeplejen), der flytter til Region Østjylland pr. 1. januar 2027.

Nedenfor beskrives den forventede befolkningsudvikling, og der gives et resumé af gennemgangen af demografimodellerne og de afledte økonomiske konsekvenser.

I bilaget er der en mere detaljeret gennemgang.

Kort om den forventede befolkningsudvikling

Pr. 1. januar 2026 havde Bornholm 38.677 indbyggere. Ifølge befolkningsprognosen forventes antallet af indbyggere at falde til 38.439 indbyggere i 2027, og i 2030 forventes der at være 37.810 indbyggere. Et fald på 867 indbyggere i forhold til i dag.

Tabellen nedenfor danner udgangspunkt for beregningen af demografikorrektionerne og viser den forventede udvikling fordelt på udgiftsområder og de dertil hørende aldersgrupper.

Table 1: Befolkningstal for 2026 og prognose 2027-2030 fordelt på aldersgrupper

Aldersgruppe	2026 (faktisk)	2027	2028	2029	2030	Udvikling 2026-2030
0-2 årige (dagpleje og vuggestue)	812	818	798	816	822	1,2 %
3-5 årige (børnehave)	1.013	941	923	898	903	-10,8 %
0-5 årige i alt	1.825	1.758	1.721	1.714	1.725	-5,5 %
6-16 årige (skole)	4.016	4.026	3.966	3.957	3.894	-3,0 %
6-9 årige (SFO-tilbud)	1.418	1.434	1.441	1.427	1.356	-4,4 %
14-17 årige (Ungdomsskolen)	1.559	1.479	1.458	1.435	1.453	-6,8 %
67+ årige (ældreområdet)	11.160	11.276	11.371	11.477	11.592	3,9 %
67-74 årige	4.880	4.866	4.781	4.757	4.769	-2,3 %
75-79 årige	2.749	2.715	2.687	2.714	2.717	-1,1 %
80-84 årige	2.067	2.177	2.284	2.289	2.257	9,2 %
85-89 årige	990	1.019	1.101	1.167	1.274	28,7 %
90+ årige	474	500	519	550	574	21,2 %
Hele befolkningen	38.677	38.439	38.219	38.037	37.810	-2,2 %

Kilde: Statistikbanken (2026) og Bornholms Regionskommunes befolkningsprognose (2027 og frem)

Den forventede befolkningsudvikling er frem mod 2030 kendetegnet ved et fald i antallet af børn i dagtilbud. Antallet af børn i alderen 0-5 år forventes at falde med 5,5 procent. Antallet af 6-9 årige forventes at falde med 4,4 procent, mens antallet af børn i alderen 6-16 år forventes at falde med 3,0 procent.

Antallet af ældre i alderen fra 67 år forventes at stige med 3,9 procent fra 2026 til 2030. Stigningen ses særlig for aldersgrupperne 85-89 årige og 90+ årige, der forventes at stige med henholdsvis 28,7 procent og 21,2 procent. Disse to aldersgrupper udgør 15,9 procent af de over 67 årige i 2030.

Demografikorrektioner i budget 2027-2030

På baggrund af befolkningsprognosen er der beregnet demografikorrektioner til budget 2027 og overslagsårene. I tabel 2 er de økonomiske konsekvenser af befolkningsudviklingen vist i årene 2027-2030 i forhold til budget 2026. Modellerne og resultaterne er beskrevet i bilag 1.

Tabel 2: Demografikorrektioner i 2027-2030 i forhold til budget 2026, 1.000 kr. (2026-pl)

Område	Bevilling	2027	2028	2029	2030
Børnepasning	11 Dagpasning	-3.492	-5.910	-5.929	-5.202
Skole	13 Undervisning	-784	-1.819	-3.104	-5.622
SFO	13 Undervisning	158	232	85	-611
Ungdomsskolen	13 Undervisning	-326	-410	-507	-430
Ældre	31 Ældre 33 Sundhed	6.181	14.377	21.492	29.229
Demografikorrektioner i alt		1.737	6.469	12.038	17.364

Note: Et negativt tal betyder en reduktion, et positivt tal betyder en forhøjelse af budgetterne i forhold til 2026.

Tabel 2 viser, at udgifterne til de valgte serviceområder med et uændret serviceniveau samlet set vil stige med 1,7 mio. kr. i 2027 og med 17,4 mio. kr. i 2030 i forhold til budgettet i 2026.

Da der allerede, i forbindelse med udarbejdelsen af budget 2026, er lagt demografikorrektioner ind i budgetterne for 2027-2029, skal disse korrektioner først reguleres ud af budgetrammerne, inden de nye demografikorrektioner indarbejdes.

Derudover skal der korrigeres for forskellen på den forventede og den faktiske befolkningsudvikling fra 2025 til 2026. Disse forhold indgår i beregningen af nettoændringen i budgetrammerne, som er vist i tabel 3.

Tabel 3: Nettoændringer i rammerne i budget 2027 og overslagsårene, 1.000 kr. (2026-pl)

Område	Bevilling	2027	2028	2029	2030
Børnepasning	11 - Dagpasning	-6.282	-8.041	-9.000	-8.273
Skole	13 - Undervisning	-1.746	-3.736	-5.950	-8.468
SFO	13 - Undervisning	-361	-579	-761	-1.458
Ungdomsskolen	13 - Undervisning	57	5	-9	68
Ældre	31 - Ældre 33 - Sundhed	120	-1.175	-2.659	5.077
Samlet nettoændring i budgetrammerne		-8.212	-13.526	-18.380	-13.054

Note: Et negativt tal betyder en reduktion, et positivt tal betyder en forhøjelse af budgettet.

Økonomiske konsekvenser

Sammenlignet med 2026 dækker demografikorrektionerne over, at de budgetterede udgifter til børnepasningsområdet, skoleområdet og ungdomsskolen reduceres. De budgetterede udgifter til SFO øges i 2027, 2028 og 2029, men reduceres i 2030. De budgetterede udgifter til ældreområdet øges. jf. tabel 2.

Overordnet set indebærer den samlede demografikorrektion, at budgetrammen skal reduceres med 8,2 mio. kr. i 2027, 13,5 mio. kr. i 2028, 18,4 mio. kr. i 2029 og 13,1 mio. kr. i 2030 jf. tabel 3.

Bilag

Notat - demografikorrektion 2027-2030

Punkt 4: Kompetencefordelingsplan 2026 - 2029 til politisk behandling

25/24390

Sagsgang

Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller.

Social- og Beskæftigelsesudvalget indstiller.

Børne- og Skoleudvalget indstiller.

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller.

Ældre- og Sundhedsudvalget indstiller.

Økonomiudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Formål med sagen

Med sagen skal de stående udvalg, Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen behandle og godkende Kompetencefordelingsplan for 2026 – 2029, efter at denne er blevet justeret på baggrund af styrelsesvedtægten.

Indstilling

Direktionen indstiller

- a) Kompetencefordelingsplan 2026 – 2029 til godkendelse i Kommunalbestyrelsen
- b) at de stående udvalg og Økonomiudvalget giver input til kompetencefordelingsplanen
- c) at de stående udvalg og Økonomiudvalget giver input til en senere revidering af kompetencefordelingsplanen.

Beslutning Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-05-2026

Indstillingen anbefales.

Beslutning Social- og Beskæftigelsesudvalget den 05-05-2026

- a) Anbefales.
- b) Input givet.
- c) Input givet.

Mette Sode Hansen afventer sin stillingtagen.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 05-05-2026

- a) anbefales.
- b) -
- c) udvalget har givet input til senere revidering.

Jørn Westh afventer sin stillingtagen.

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 06-05-2026

- a) Godkendt.

b) Input givet.

c) Input givet.

Beslutning Ældre- og Sundhedsudvalget den 07-05-2026

Mads Randbøll Wolff anbefaler indstillingen.

Sabine Nicoline Lyngberg, Bo Ancher Jensen og René Danielsson afventer stillingtagen.

Indstillingen anbefales.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Ad a) anbefales.

Ad b) Input givet.

Ad c) Input givet.

René Danielsson og Mette Sode Hansen kan ikke medvirke, idet de ønskede følgende ændringer:

1. BSU:

Omorganisering og økonomisk tilpasning af driften indenfor de enkelte centre. Skal ændres til at udvalget beslutter og administrationen indstiller.

2. SBU:

Vedtagelse af drifts- og samarbejdsaftaler indenfor udvalget eget område. Skal ændres til at udvalget beslutter og administrationen indstiller.

3. ÆSU:

Omorganisering og økonomisk tilpasning af driften indenfor de enkelte centre. Skal ændres til at udvalget beslutter og administrationen indstiller.

4. MEU:

Rutekørsel:

Løbende optimering af kollektiv trafikplan. Skal ændres til at udvalget beslutter og administrationen indstiller.

5. Energiø Bornholm:

Begge steder skal det ændres til at administrationen indstiller og udvalget beslutter.

6. KLU:

Genudbud af driftsopgaver. Ændres til at administrationen indstiller og udvalget beslutter.

Sagsfremstilling

Direktionen har godkendt igangsættelsen af en revision af Bornholms Regionskommunes kompetencefordelingsplan.

Formålet er, at kompetencefordelingsplanen bringes i overensstemmelse med styrelsesvedtægten pr. 1. januar 2026, afspejler den ændrede udvalgsstruktur samt opgave- og kompetencefordelingen mellem det politiske niveau og administrationen og samtidig sikrer en klar og anvendelig delegation i den daglige drift.

Revisionen rummer ikke forslag til justeringer, som forenkler praksis, herunder en større delegering fra det politiske niveau til det administrative som initieret i konstitueringsaftalen.

Alle centre i BRK har været inddraget i arbejdet og har bidraget med vurderinger af ændret og ny lovgivning samt forslag til hensigtsmæssig placering af kompetencer inden for eget fagområde. Bidragene er godkendt på ledelsesniveau i hvert center og efterfølgende indarbejdet i et samlet udkast til kompetencefordelingsplanen for perioden 2026–2029.

Udkastet er opbygget, så emner og sagsområder, der er relevante for flere udvalg, fremgår under de enkelte udvalg frem for at blive samlet i et generelt afsnit for alle udvalg. Det skal understøtte overblikket over det enkelte udvalgs kompetenceområde og lette den praktiske anvendelse af planen.

Udkastet til den samlede kompetencefordelingsplan for 2026–2029 er vedlagt som bilag. I bilaget er alle indkomne bemærkninger, kommentarer og forslag til ændringer fra centrene indarbejdet.

Hvert af de stående udvalg og økonomiudvalget tager stilling til, om den opdaterede kompetencefordelingsplan kan indstilles til Kommunalbestyrelsens godkendelse. De stående udvalgs og økonomiudvalgets indstilling medsendes til Kommunalbestyrelsens godkendelse af nærliggende kompetencefordelingsplan.

Administrationen vil derudover arbejde videre med de stående udvalgs og Økonomiudvalgets input til en senere revidering af kompetencefordelingsplanen. Dette kan være input til ændret opgave- og kompetencefordeling mellem det politiske niveau og administrationen, der kan minimere behovet for at forelægge udvalgssager. Det kan også handle om at ændre opgave- og kompetencefordelingen mellem stående udvalg, Økonomiudvalg og Kommunalbestyrelse.

Økonomiske konsekvenser

Ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

2. udkast - kompetencefordelingsplan 2026-2029

Punkt 5: Evaluering af overgangen fra personlige iPads til classesæt

26/6656

Sagsgang

Børne- og Skoleudvalget indstiller.

Økonomi- og Klimaudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Formål med sagen

I denne sag evalueres overgangen fra personlige iPads til classesæt i 0.-5. klasse på Bornholms folkeskoler. Evalueringen er udarbejdet på baggrund af input fra skolernes pædagogiske personale, skolebestyrelserne og elevrådene med henblik på at give et samlet indblik i overgangen, de foreløbige erfaringer og centrale opmærksomhedspunkter.

På baggrund af evalueringen fremlægger administrationen tre scenarier, der kan imødekomme de væsentligste opmærksomhedspunkter, som evalueringen har afdækket.

Ud over evalueringens opmærksomhedspunkter er der aktuelt et akut behov for 25 iPads, allerede fra august 2026, som følge af det forventede elevantal i oprettelsen af tre nye fokusklasser og på Skolerne i Rønne, afdeling Åvangsskolen, fra skoleåret 2026/2027.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- indkøb af iPads til elever i de tre nye fokusklasser godkendes

Beslutning Børne- og Skoleudvalget den 06-05-2026

Indkøb af iPads til elever i de tre nye fokusklasser anbefales.

Børne- og Skoleudvalget beslutter, at scenarie C oversendes til budgetforhandlingerne for 2027 som opprioriteringsforslag.

Børne- og Skoleudvalget beslutter desuden at sende punktet i høring i både Handicaprådet og elevrådene.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Denne evaluering belyser, hvordan overgangen fra individuelle iPads til classesæt har påvirket det didaktiske og pædagogiske arbejde samt læringsmiljøet i klasserummet i folkeskolernes 0.-5. klasse. Herudover inddrages både forældres og elevers perspektiver.

Det pædagogiske personale er repræsenteret gennem et fokusgruppeinterview med deltagelse af repræsentanter fra skolerne. Forældrenes perspektiver er indhentet via drøftelser på skolebestyrelsesmøder, mens eleverne har bidraget gennem spørgsmål stillet på elevrådsmøder.

Ud over de forhold, der fremgår af evalueringen, gør administrationen opmærksom på, at der oprettes tre nye fokusklasser på Skolerne i Rønne, afdeling Åvangsskolen, fra skoleåret 2026/2027. Dette medfører et behov for 25 nye iPads. Indkøbet af disse vil øge antallet af iPads på skolerne, hvilket Kommunalbestyrelsen som led i budget 2025 fastsatte til 450 iPads.

Behovet for flere iPads til elever i fokusklasserne blev også fremhævet for Kommunalbestyrelsen den 18. december 2025 i sagen Status for implementering og overgangen fra individuelle iPads til klasse.

Perspektiver og opmærksomhedspunkter fra evalueringen

Overordnet viser evalueringen, at der både er fordele og ulemper ved at være overgået fra personlige iPads til klassesæt, og selvom oplevelserne varierer fra skole til skole og blandt de adspurgte, tegner der sig et samlet billede.

Det pædagogiske personale oplever, at den meget begrænsede adgang til iPads forringer undervisningsmulighederne og reducerer elevernes lige deltagelsesmuligheder, samt at ændringen særligt påvirker de elever, der har gavn af en iPad som kompenserende hjælpemiddel. Eleverne oplever på den ene side mere ro og bedre sociale relationer, men på den anden side mindre variation, lavere motivation og mindre fleksibilitet i undervisningen, mens forældrene overvejende ser ændringen som positiv, da den skaber ro, øger fokus på bøger og giver bedre overblik over børnenes skærmb brug.

Det pædagogiske personales perspektiv

Det pædagogiske personale har i overvejende grad oplevet overgangen fra personlige iPads til klassesæt som en forringelse af undervisningsmulighederne, særligt i forhold til kvalitet, fleksibilitet og lige deltagelsesmuligheder. Samtidig opleves de organisatoriske og tekniske rammer som utilstrækkelige til at understøtte en effektiv anvendelse af digitale læringsmidler.

Fraværet af personlige iPads reducerer mulighederne for variation, spontane og undersøgende læringsformer samt øger personalets forberedelsestid, hvilket gør undervisningen mere ensartet og mindre fleksibel.

Elever med særlige behov påvirkes i høj grad negativt, da adgangen til iPads som kompenserende værktøj til eksempelvis oplæsning og tale-til-tekst ikke er til stede længere.

Klassesæt vurderes desuden som utilstrækkelige på grund af behov for booking, klargøring, tekniske udfordringer og manglende kontinuitet, hvilket ofte fører til fravalg af iPads i undervisningen.

Samlet vurderer personalet at den nuværende model svækker undervisningens kvalitet, differentiering og arbejdet med digitale kompetencer samt skaber et misforhold mellem nationale krav om teknologiforståelse i kvalitetsprogrammet og den faktiske praksis.

Elevernes perspektiv

Eleverne oplever overordnet, at reduceret skærmb brug styrker trivsel, samarbejde og sociale relationer. Derudover er der færre konflikter om skærm og iPad, og mere fysisk aktivitet både i og uden for skolen. Eleverne oplever også håndskrift og arbejde med fysiske materialer som styrket, men også mere tidskrævende og mindre fleksibelt end tidligere digitale løsninger.

Eleverne vurderer, at undervisningen er blevet mindre varieret, og de savner digitale og interaktive læringsformer, som tidligere øgede motivation og engagement. Eleverne oplever desuden, at opgaver er blevet mere krævende uden digitale hjælpemidler, da muligheder for selvrettende opgaver, løbende feedback og selvstændig informationssøgning er begrænset.

Derudover skaber klassesæt praktiske udfordringer med booking, login og ventetid, hvilket tager tid fra undervisningen og forstyrrer arbejdsprocesser. Samlet set opleves mindre fleksibilitet i undervisningen, og eleverne efterspørger lettere adgang til integrerede digitale værktøjer, når behovet opstår.

Forældrenes perspektiv

Forældrene oplever, ud fra deres børns fortællinger, overvejende fraværet af personlige iPads som positivt. Det skaber mere ro i klassen, færre konflikter om skærme og et øget fokus på bøger, og det opleves samtidig som lettere at styre børnenes skærmb brug hjemme. Forældrene savner ikke, at iPads kommer med hjem.

Dog savnes tidligere fælles digitale aktiviteter som spil og filmproduktion, og klassesæt kan give praktiske udfordringer i undervisningen. Nogle børn bruger desuden egne telefoner, hvilket kan skabe nye udfordringer i klassen.

Scenarier og identificerede behov

Fra skoleåret 2026/2027 oprettes tre nye fokusklasser på Skolerne i Rønne, afdeling Åvangsskolen, hvilket medfører behov for yderligere 25 iPads. Der er behov for indkøb af disse, og dette ønskes godkendt. Center for Børn og Læring kan indkøbe disse iPads inden for den nuværende økonomiske ramme på bevilling 13 Undervisning.

Derudover foreslår administrationen tre scenarier nedenfor, der har til formål at håndtere de udfordringer, der er identificeret i evalueringen af overgangen til klassesæt.

Såfremt det politisk ønskes at oversende udvidelsesforslag til budget 2027, så skal der træffes beslutning om at der skal udarbejdes og oversendes udvidelsesforslag til budgetprocessen for 2027.

Folkeskolerne råder i dag over 450 iPads. De er fordelt så der er ét klassesæt pr. skole og afdeling og så nogle elever stadig har en personlig iPad. Her er tale om elever på Kildebakken, Heldagsskolen, nuværende fokusklasser, modtageklasser og Nest-elever. Dertil kommer udvalgt personale på Kildebakken, Heldagsskolen og Fokusklasserne.

For at imødekomme og adressere de opmærksomhedspunkter og udfordringer, som evalueringen peger på, har det pædagogiske personale peget på, hvilke pædagogiske og didaktiske løsninger de vurderer som de mest hensigtsmæssige i scenarie A og B. Derudover har administrationen suppleret med scenarie C.

Scenarie A: Alle elever og personale får adgang til en personlig iPad

Målgrupper	Behov for yderligere iPads
------------	----------------------------

Alle elever og personale	1.125 iPads
--------------------------	-------------

Alle elever i 0-5. klasse får adgang til en personlig iPad når det giver pædagogisk og didaktisk mening og for at opfylde kravene om at integrere teknologiforståelse i alle fag. Ligeledes oplever personalet betydelige udfordringer med at udvikle og forberede deres undervisning ved manglende adgang til en personlig iPad, hvilket scenariet vil afhjælpe.

iPads opbevares på skolerne i opladerskabe til opladning og sikker opbevaring. Det vil sige, at iPads ikke tages med hjem og kun tages frem i undervisningen ved behov. Personalet oplever også store udfordringer ved ikke at have deres egen personlige iPad og dette scenarie vil afhjælpe dette.

Dette scenarie vurderes at kunne imødekomme de opmærksomhedspunkter og udfordringer, der er påtalt i evalueringen, forudsat at iPads anvendes som et værktøj på lige fod med øvrige undervisningsmaterialer og forbliver på skolerne, hvor de oplades.

Scenarie B: Alle klasser får syv iPads og alle elever i modtageklasser får en personlig iPad

Målgrupper	Behov for yderligere iPads
------------	----------------------------

0.-5. klasse på alle skoler (ekskl. de to specialskoler) tildeles hver syv iPads.	448 iPads (fordelt på 64 klasser)
---	-----------------------------------

Elever i modtageklasser	= 30 hvilket forventes at dække de kommende år.
-------------------------	---

Total	478 iPads
-------	-----------

I tillæg til hver skole og afdelings klassesæt til test og evaluering, tildeles hver klasse syv iPads. Dette muliggør gruppearbejde i hold à fire elever pr. iPad i klasser med op til 28 elever.

Dette scenarie imødekommer hovedparten af de opmærksomhedspunkter og udfordringer, der er beskrevet i både evalueringen og den politiske orientering fra december 2025.

Med syv iPads pr. klasse får den enkelte klasse fleksibilitet til selv at planlægge anvendelse, tidspunkter og elevfordeling. iPads kan anvendes til blandt andet stationsundervisning, kompenserende værktøjer, filmproduktion, fotografering og digitale læringsforløb.

Samtidig sikres eleverne og personalet fast adgang til iPads, hvilket giver mulighed for at integrere teknologiforståelse i undervisningen på tværs af alle fag i 0.–5. klasse.

Scenarie C: Ekstra klassesæt og personlige iPads til elever med læse- og skrivevanskeligheder.

Målgrupper	Behov for yderligere iPads
Ekstra klassesæt til Skolerne i Rønne, afdeling Åvangsskolen og afdeling Søndermarksskolen samt Paradisbakkeskolen	90 iPads
Elever med stor gavn af digitale kompenserende hjælpemidler, herunder elever med dysleksi	200 iPads
Elever i modtageklasser	30 iPads, hvilket forventes at dække de kommende år.
Pulje til stigning i behov for personlige iPads	50 iPads
Total	370 iPads

Det foreslås, at de to største skoler og afdelinger – Skolerne i Rønne, afdeling Åvangsskolen og afdeling Søndermarksskolen samt Paradisbakkeskolen – tildeles et ekstra klassesæt med henblik på at sikre en mere ensartet adgang til iPads på tværs af store og små skoler.

For derudover at imødegå de opmærksomhedspunkter, der er beskrevet i sagen den 18. december 2025 om Status for implementering og overgangen fra individuelle iPads til klasse, samt evalueringens konklusion, foreslås det at tildele personlige iPads til elever med dysleksi samt til elever, der ikke har fået konstateret dysleksi, men som vurderes at have stor gavn af kompenserende digitale værktøjer.

For modtageklasserne foreslås det, at elever, der udsluses efter to år, får mulighed for at medbringe deres personlige iPad i almenklasserne, hvilket indebærer et løbende behov for supplerende iPads til nye elever i modtageklasserne.

Administrationen vurderer, at 30 iPads vil dække det løbende behov i de kommende år i modtageklasserne, da op til 30 nye elever kan få tildelt en iPad. iPads fra elever, der afslutter 9. klasse eller ikke længere har behov for en iPad som kompenserende værktøj, tilgår puljen til modtageklasserne. Dette gælder både for Scenarie B og C.

Tallene for nye elever i modtageklasserne er variable, men der forventes ca. 10–15 nye elever årligt, afhængigt af forhold der påvirker tilstrømningen til modtageklasserne.

Opbevaring af de nye klassesæt håndteres lokalt på den enkelte skole, som ved tidligere indkøb af klassesæt. Ud over klassesættene er der alene tale om personlige iPads, som ikke opbevares på skolen, hvorfor administrationen vurderer, at der ikke er behov for opladningskabiner i Scenarie C.

Scenarie C imødekommer nogle udfordringer ved overgangen til klassesæt ved et lavere antal iPads end scenarierne A og B, men løser ikke den generelle udfordring med begrænset adgang til digitale enheder, hvilket fortsat kan vanskeliggøre fleksibiliteten i undervisningen, samt udviklingen af elevernes digitale dannelse og teknologiske kompetencer på tværs af fag i 0.–5. klasse.

Økonomiske konsekvenser

Scenarie A:

Behov	Beregning	Beløb
1.250 iPads	1.250 stk. × 1.250 kr.	1.562.500 kr.

Opbevaringsskabe med opladning 46 stk.	46 stk. × 13.000 kr.	598.000 kr.
Samlet		2.160.500 kr.

Scenarie B:

Behov	Beregning	Beløb
448 iPads	448 stk. × 1.250 kr.	560.000 kr.
Opbevaringsskabe	18 stk. × 13.000 kr.	234.000 kr.
Samlet		794.000 kr.

Scenarie C:

Behov	Beregning	Beløb
370 iPads	370 × 1.250 kr.	462.500 kr.

Supplerende sagsfremstilling til ØU 20.5.2026

Da der var oplyst en forkert indkøbspris på iPads i den oprindelige sag, er scenarierne blevet genberegnet og fremgår nedenfor.

Scenarie A

Scenarie A: Forventede udgifter til indkøb i 2027

Behov	Beregning	Beløb
1.250 iPads	1.250 stk. × 2.326 kr.	2.907.500 kr.
Opbevaringsskabe med opladning 46 stk.	46 stk. × 13.000 kr.	598.000 kr.
Samlet		3.505.500 kr.

iPads vil skulle indkøbes i år 1 (2027). Med en forventet levetid på 4 år er der i de efterfølgende år afsat midler til opsparing til genanskaffelse hvert fjerde år, jf. oversigten nedenfor.

Scenarie A - Ved indkøb år 1 og opsparing af midler til udskiftning hvert 4 år.

Behov	2027	2028	2029	2030	i alt 2027-2030
1.250 iPads	2.907.500	726.900	726.900	726.900	5.088.200
Opbevaringsskabe med opladning 46 stk.	598.000				598.000
Samlet	3.505.500	726.900	726.900	726.900	5.686.200

Scenarie B

Scenarie B: Forventede udgifter til indkøb i 2027

Behov	Beregning	Beløb
448 iPads	448 stk. × 2.326 kr.	1.042.000
Opbevaringsskabe	18 stk. × 13.000 kr.	234.000
Samlet		1.276.000

iPads vil skulle indkøbes i år 1 (2027). Med en forventet levetid på 4 år er der i de efterfølgende år afsat midler til opsparing til genanskaffelse hvert fjerde år, jf. oversigten nedenfor.

Scenarie B - Ved indkøb år 1 og opsparing af midler til udskiftning hvert 4 år

Behov	2027	2028	2029	2030	i alt 2027-2030
448 iPads	1.042.000	260.500	260.500	260.500	1.823.500
Opbevaringsskabe	234.000				234.000
Samlet	1.276.000	260.500	260.500	260.500	2.057.500

Scenarie C

Scenarie C: Forventede udgifter til indkøb i 2027

Behov	Beregning	Beløb
370 iPads	370 × 2.326 kr.	860.600

iPads vil skulle indkøbes i år 1 (2027). Med en forventet levetid på 4 år er der i de efterfølgende år afsat midler til opsparing til genanskaffelse hvert fjerde år, jf. oversigten nedenfor.

Scenarie C - Ved indkøb år 1 og opsparing af midler til udskiftning hvert 4 år

Behov	2027	2028	2029	2030	i alt 2027-2030
370 iPads	860.600	215.200	215.200	215.200	1.506.200

Bilag

Bilag 1 - Samlet evaluering.

Bilag 2 - Interviewguide - Medarbejdere.

Bilag 3 - Interviewguide – Børn 1.–5. klasse.

Bilag 4 - Interviewguide - Forældre

Punkt 6: Nedlæggelse af forbud mod byggeri på Strandvejen i Rønne i strid med bestemmelser i kommuneplanens rammedel

26/4565

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget beslutter

Formål med sagen

Bornholms Regionskommune har modtaget en ansøgning om byggetilladelse til opførelse af et enfamiliehus til helårsbeboelse på Strandvejen 164 i Rønne, matr.nr. 337b, Rønne Markjorder.

Det ansøgte byggeri overholder byggeretten (bygningsreglementets § 168 - § 186), men det er administrationens vurdering, at det ansøgte byggeri i størrelse og omfang vil afvige fra det omkringliggende boligbyggeri samt fremstå dominerende. Byggeriet vil endvidere være i strid med bestemmelserne i kommuneplanens rammedel, da dets omfang overskrider de fastsatte bestemmelser. Administrationen har derfor vurderet, at der politisk bør tages stilling til, om byggeriet skal tillades eller ej, som det foreligger.

Administrationen har derfor varslet og partshørt grundejer om nedlæggelsen af et forbud efter planlovens § 12, stk. 3, så økonomiudvalget kan beslutte, om der skal nedlægges forbud mod byggeri i strid med kommuneplanens rammebestemmelser.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- der træffes beslutning om, at der nedlægges forbud efter planlovens § 12, stk. 3, mod det ansøgte byggeri.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 05-05-2026

Anbefales.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

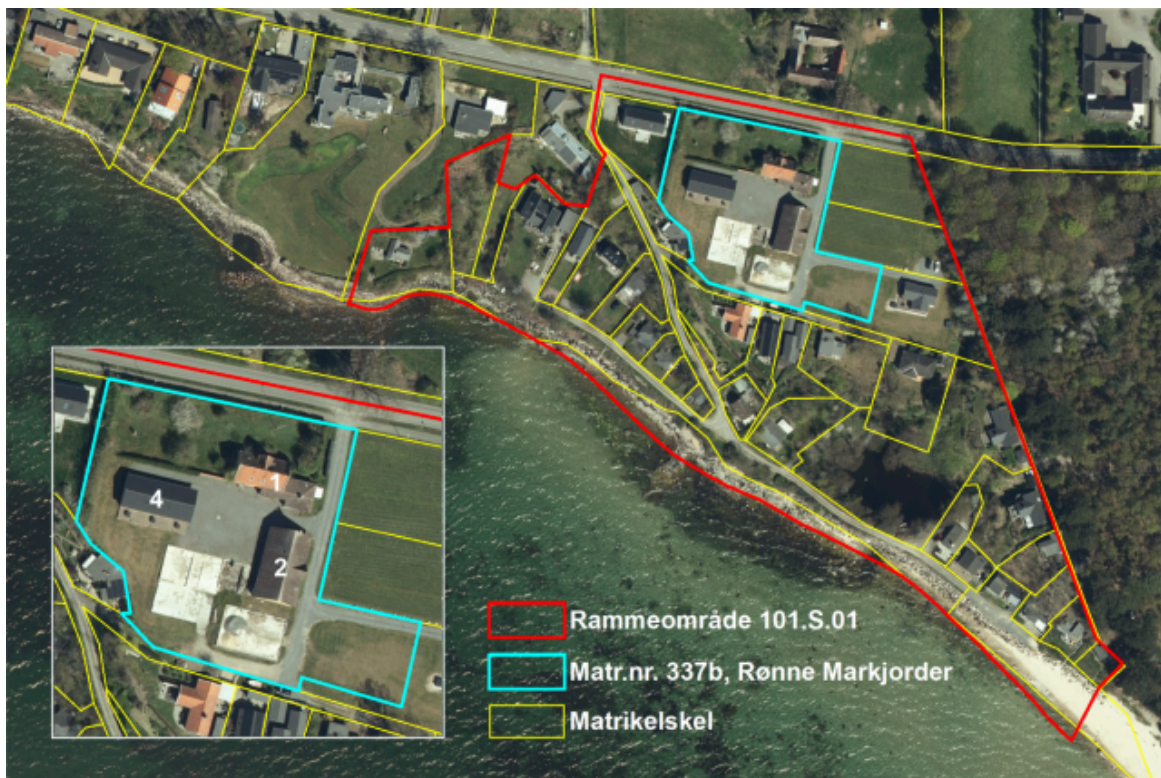
Anbefales.

Sagsfremstilling

Bornholms Regionskommune har modtaget en ansøgning om byggetilladelse til opførelse af et enfamiliehus til helårsbeboelse på Strandvejen 164 i Rønne, matr.nr. 337b, Rønne Markjorder.

Den pågældende matrikel er omfattet af rammeområde 101.S.01, Lersøvej, i Kommuneplan 2020. Af rammeområdets bestemmelser, for så vidt angår bebyggelsesomfanget, fremgår det, at bebyggelsesprocenten for den enkelte ejendom ikke må overstige 15, at det maksimale antal etager ikke må overstige én, og at den maksimale bygningshøjde ikke må overstige 5,5 meter. Matriklen er hverken omfattet af en lokalplan eller en byplanvedtægt. Rammeområdet har zonestatus af sommerhusområde og er udlagt til sommerhusbebyggelse.

Området omkring Lersøvej blev udlagt til sommerhusbebyggelse med bygningsvedtægten for Rønne Købstad fra 1962. Bygningsvedtægten blev sidenhen delvist afløst af kommuneplanen, og både bygningsvedtægtens og rammeområdets bestemmelser afspejler de fremtidige bygge- og anvendelsesmuligheder. Rammebestemmelserne er derfor fastsat ud fra en forventning om, at landbrugsejendommen (Strandvejen 164) på sigt kunne nedlægges og i stedet udstykkes til ”traditionelle” sommerhusgrunde.

Oversigtskort fra 2025, hvor rammeområde 101.S.01 og matrikelskel er indtegnet.

Ansøgningens indhold

Det fremgår af ansøgningen, at det eksisterende stuehus (bygning 1) ønskes nedrevet, og at anvendelsen af den eksisterende staldbygning (bygning 2) ønskes ændret til helårsbeboelse. Derudover ønskes bygning 2 udvidet med 377 m², hvorefter den vil have et samlet etageareal på 778 m². Det ansøgte byggeri vil resultere i en bebyggelsesprocent på 17,7 (inklusive bygning 4).

For så vidt angår tilbygningen til bygning 2 fremgår det, at den vil få en bygningshøjde på ca. 7,8 meter, samt at den vil bestå af én etage med udnyttet tagetage og trappe. Det relevante tegningsmateriale og visualiseringer er vedlagt som bilag 1.

Da der er søgt om byggetilladelse til et enfamiliehus til helårsbeboelse, og dette er umiddelbart tilladt, skal byggeriet overholde byggeretten for helårshuse og ikke sommerhuse. Byggerettens overholdelse betyder, at kommunen ikke kan nægte at meddele en byggetilladelse, forudsat at anden lovgivning er overholdt.

Det medfører en væsentlig større byggeret, når der ansøges om et (helårs) enfamiliehus, end når der ansøges om et sommerhus. For (helårs) enfamiliehuse må bebyggelsesprocenten ikke overstige 30, bygningshøjden 8,5 meter, og etageantallet to etager, og for sommerhuse må bebyggelsesprocenten ikke overstige 15, bygningshøjden 5 meter, og etageantallet én etage.

Planlovens § 12

Iht. planlovens § 12 skal kommunalbestyrelsen virke for kommuneplanens gennemførelse, herunder ved udøvelsen af beføjelser i medfør af anden lovgivning. Det fremgår derudover af planlovens § 12, stk. 3, at inden for byzoner og sommerhusområder kan kommunalbestyrelsen modsætte sig opførelse af bebyggelse eller ændret anvendelse af bebyggelse eller ubebyggede arealer, når bebyggelsen eller anvendelsen er i strid med bestemmelser i kommuneplanens rammedel.

Forbud efter planlovens § 12, stk. 3, kan dog ikke nedlægges, hvis det pågældende område i kommuneplanen, er udlagt til offentlige formål, eller når området er omfattet af en lokalplan eller en byplanvedtægt. Sådanne forbud kan endvidere ikke nedlægges, hvis bebyggelsen eller anvendelsen allerede er tilladt eller i øvrigt lovligt etableret, herunder efter anden lovgivning.

Kommuneplanen er ikke juridisk bindende for den enkelte grundejer, medmindre kommunen nedlægger et forbud efter planlovens § 12, stk. 3. Kommunen har en ret men ikke en pligt til at nedlægge et sådant forbud. Uden nedlæggelsen af et forbud, har kommunen ikke nogen hjemmel til at bede om projektilpasninger.

Da det ansøgte byggeri i væsentligt omfang overskrider bestemmelserne i kommuneplanens rammedel, vurderer administrationen, at der politisk bør tages stilling til, om planlovens § 12, stk. 3, skal bringes i anvendelse. Det vil være muligt kun at nedlægge forbuddet for en del af projektet, så eksempelvis kun rammeområdets bebyggelsesprocent skal overholdes.

Administrationens vurdering

Det er administrationens vurdering, at det ansøgte, for så vidt angår tilbygningen til bygning 2, i et væsentligt omfang afviger fra bestemmelser i kommuneplanens rammedel. Det ansøgte byggeri vil i størrelse og omfang endvidere blive meget dominerende og adskille sig fra det omkringliggende boligbyggeri, hvilket umiddelbart ikke var hensigten med rammeområdets bestemmelser. Administrationen har bl.a. lagt vægt på følgende:

- Der for rammeområdet fastsættes en bebyggelsesprocent på 15, og at den ansøgte tilbygning vil resultere i en bebyggelsesprocent på 17,7, hvilket er en overskridelse svarende til ca. 147 m².
- Der for rammeområdet fastsættes et maksimalt etageantal på én etage, og at den ansøgte tilbygning vil bestå af én etage med udnyttet tagetage og trempel.
- Der for rammeområdet fastsættes en maksimal bygningshøjde på 5,5 meter, og at den ansøgte tilbygning vil få en bygningshøjde på ca. 7,8 meter, hvilket er en overskridelse på mere end to meter.

Skråfoto fra april 2023, hvor det tidligere gårdanlæg kan ses i sammenhæng med den omkringliggende sommerhusbebyggelse.

Kommuneplanrammens bestemmelser afspejler tilnærmelsesvis det bebyggelsesomfang, som man ift. byggeretten vil kunne opføre i et sommerhusområde. Det er som udgangspunkt ikke tilladt at opføre andet end sommerhuse i et sommerhusområde, dog kan den hidtidige lovlige anvendelse af en ejendom fortsætte, hvis anvendelsen ikke har været ophørt i tre på hinanden følgende år.

Det er administrationens vurdering, at anvendelsesændringen af bygning 2 til helårsbeboelse vil være tilladt, da ejendommen lovligt blev anvendt til helårsbeboelse, da området blev udlagt til sommerhusområde, og denne ret umiddelbart ikke er bortfaldet. Kommunen kan derfor ikke modsætte sig anvendelsen af ejendommen, men alene bebyggelsesomfanget.

Varsel, partshøring og bygherres tilbagemelding

Da nedlæggelsen af et forbud efter planlovens § 12, stk. 3, vil være grundejer til ugunst, har administrationen varslet grundejer herom og foretaget en partshøring efter forvaltningsloven.

Bygherres repræsentant anfører, at det ansøgte byggeri ønskes opført, hvor der tidligere lå en gammel gård med dertilhørende driftsbygninger, og at byggeriet bør vurderes ift. dette og ikke dets placering i et sommerhusområde. Det oplyses, at stuehuset er faldefærdigt, da en ældre brand har medført omfattende skader og huller i taget med store fugtskader til følge. Den ene af de tidligere driftsbygninger er i udmærket stand, og det er denne bygnings omfang, som det ansøgte byggeri har taget udgangspunkt i.

Det er bygherres repræsentants håb, at kommunen vil se på helheden i ansøgningen og netop få en god fornemmelse af, at der i arkitekturen er taget meget højde for områdets fremtidige udbygning med sommerhuse i den lette arkitektur. Forstået på den måde, at man gerne vil renovere den gamle driftslænge i et arkitektonisk let udtryk, som videreføres i nybyggeriet.

Intentionen med arkitekturen er, at man på denne måde imødekommer sommerhusområdets intentioner samtidig med, at man beholder et aftryk af den gamle gård, som udstykningerne kommer fra.

Det anførte medfører ikke en af administrationen ændret vurdering, idet det ansøgte byggeri fortsat vil være i strid med bestemmelserne i kommuneplanens rammedel.

Den videre proces

Såfremt der nedlægges et forbud efter planlovens § 12, stk. 3, vil det konkrete byggeri ikke kunne muliggøres. Grundejer har dog fortsat mulighed for at rette henvendelse til kommunen ift. en projektilpasning, så der potentielt kan opnås byggetilladelse til et mindre byggeri.

Såfremt der ikke nedlægges et forbud efter planlovens § 12, stk. 3, vil byggeansøgningen blive behandlet iht. byggeretten, hvorefter det ansøgte umiddelbart er tilladt. Da ejendommen, som ansøgningen vedrører, adskiller sig væsentligt fra de omkringliggende ejendomme, vil en evt. beslutning om ikke at nedlægge forbuddet umiddelbart ikke være præcedensdannende.

Økonomiske konsekvenser

-

Bilag

Bilag 1 - Tegningsmateriale mv.

Punkt 7: Endelig vedtagelse af planlægning for festivaler på Nordlandet

26/636

Sagsgang

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller

Økonomiudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Formål med sagen

Forslag til kommuneplantillæg nr. 36 (bilag 1) og forslag til lokalplan nr. 163 (bilag 2) 'for festivaler på Nordlandet' har sammen med miljørapport (bilag 3) været i offentlig høring i perioden 8. januar 2026 til 5. marts 2026.

Under høringen indkom 18 høringssvar, hvoraf fire var fra berørte myndigheder. Hertil har administrationen haft dialog med Naturstyrelsen på Bornholm, som ikke fandt anledning til at afgive et høringssvar, men havde mindre opmærksomhedspunkter, de ønskede at drøfte. På baggrund af høringssvarene og dialogen med Naturstyrelsen på Bornholm foreslår administrationen, at plangrundlaget vedtages med nogle mindre ændringer. De foreslåede ændringer er indskrevet i bilag 1 og 2.

Kommunalbestyrelsen kan med dette dagsordenspunkt vedtage kommuneplantillæg nr. 36 og lokalplan nr. 163 for festivaler på Nordlandet. Til grund for beslutningerne vedlægges den samlede miljørapport (bilag 3) og den sammenfattende redegørelse (bilag 4) samt de indkomne høringssvar (bilag 5 og 6).

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- Kommuneplantillæg nr. 36 og lokalplan nr. 163 for festivaler på Nordlandet vedtages endeligt med mindre ændringer jf. sagsfremstillingen.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 05-05-2026

Anbefales.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen besluttede den 18. december 2026 at godkende forslag til kommuneplantillæg nr. 36 og forslag til lokalplan nr. 163 samt den tilhørende miljørapport og sende dem i otte ugers høring. Planforslag og miljørapport omhandler fremtidige rammer for at afholde festivaler på Nordlandet og skal sikre, at Folkemødet og Wonderfestiwall også i fremtiden kan afholdes lovligt. De senere år har Planklagenævnet strammet praksis for, hvornår arrangementer, som ligner Folkemødet og Wonderfestiwall, kræver en lokalplan. Grænsen for, hvad der anses for lokalplanpligtigt, er derfor blevet mindre klar. Administrationen vurderer, at Folkemødet og Wonderfestiwall hidtil er afholdt i overensstemmelse med planlægningen, men for at undgå tvivl i fremtiden er det rettidigt omhu at få plangrundlaget på plads.

Plangrundlaget består af et kommuneplantillæg (bilag 1) og en lokalplan (bilag 2). Plangrundlaget er blevet miljøvurderet, og miljørapporten (bilag 3) giver et oplyst grundlag for de miljøpåvirkninger, plangrundlaget medfører.

Alle dokumenterne har været udsendt i offentlig høring. 2.438 aktører har modtaget høringen som post, og høringen har været åben for alle på kommunens hjemmeside.

Der indkom 18 høringssvar, hvoraf fire var fra berørte myndigheder. To høringssvar har to afsendere; ét er sendt på vegne af et sommerhusområde, ét er sendt fra en boligorganisation, og ét er sendt fra Foreningen Bornholm. Der er således flere afsendere end der er høringssvar.

Høringssvarene er behandlet i relation til miljørapporten og de belyste påvirkninger på miljøet i den sammenfattende redegørelse i bilag 4. Høringssvarene er gengivet resumeret med administrationens bemærkninger i bilag 5. Alle høringssvar kan læses i fuld længde i bilag 6.

Udover høringssvarene har Naturstyrelsen på Bornholm (NSB) også haft dialog med administrationen under høringen. NSB har samarbejdet med administrationen under udarbejdelsen af planforslagene, da de både er grundejer og naturforvalter for store dele af planområdet, herunder de dele, som er udpeget som Natura 2000-område og derfor skal varetages særligt i planlægningen. NSB så ikke et behov for at komme med et høringssvar, da de kunne administrere inden for de foreslåede rammer, men ønskede dialog om bestemte aspekter. Dette var, at NSB ønskede større metodefrihed i forbindelse med opsætning af paddehegn, at arealerne ved Hammersholm ikke skulle gøres tilgængelige til aktiviteter, og at det blev tydeliggjort, at det maksimale deltagerantal ved en musikfestival i Slotslyngen er 12.500 deltagere i alt, inklusive alle, også festivalens personale.

Opmærksomhedspunkter fra høringssvarene:

- Støj, herunder natlige gener og publikumsadfærd: Mange naboer oplever støjgener (særligt i nattetimerne), berusede gæster og affald; ønsker strengere støjgrænser og håndhævelse.
- Natur- og kulturarv (fredninger, Natura 2000, fortidsminder/helleristninger): Gentagne bekymringer for, at lokalplanen åbner for aktiviteter i fredede/følsomme områder; krav/ønsker om at fjerne disse arealer fra planen.
- Teknikcamp/produktionsområde: Modstand mod placering af teknikcamp ved Moseløkken Stenbrud på grund af øget intern kørsel gennem natur og rekreative stier, risiko for trafikdrab af padder og forstyrrelse af yngle- og rasteområder.
- Trafik- og vejbelastning / private veje: Sommerhusejere advarer om øget tung trafik og brug af private veje. Ønske om vedligeholdelse/kompensation.
- Fortidsminder og kulturarv: Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler udvidet afsnit om fortidsminder i lokalplanen.
- Kritik af kommunens håndtering af tinglyste servitutter/deklarationer.
- Ønske om at Folkemødet og Wonderfestiwall flyttes til andre arealer.
- Positive tilkendegivelser for afholdelse af festivaler.

Administrationens vurdering af input

Støj

Midlertidig støj er en konsekvens ved afholdelse af festivaler. Plangrundlaget sætter ikke støjgrænser; dette sker i kommunens forskrifter for støj. Forskriften for udendørs musikarrangementer kan i praksis ikke overholdes ved afholdelse af festivaler og store arrangementer. Både Folkemødet og Wonderfestiwall forventes at kunne opnå dispensationer fra forskriften med lov til at overskride de fastsatte støjgrænser og tidsrum for afholdelse af koncerter i kortere perioder under afholdelse af festivalbegivenheden. Det er uundgåeligt, at afholdelse af festivaler på de foreslåede arealer kan medføre, at nogen vil føle sig generede af støj.

Administrationen har gjort Foreningen Folkemødet opmærksom på de indkomne høringssvar, som beskriver gener, særligt i nattetimerne. Administrationen foreslår ikke ændringer i plangrundlaget på baggrund af input om støj i høringssvarene.

Natur- og kulturarv

Administrationen har lavet detaljerede vurderinger af udpegninger inden for planområdet og vurderet, at udpegningerne meningsfuldt kan indgå i planområdet. Planområdet indeholder flere fredninger, natur- og kulturbeskyttelser og Natura

2000. Plangrundlaget ændrer eller tilsidesætter ikke dette, og alle regler om fredninger, natur- og kulturbeskyttelser og Natura 2000 skal stadig overholdes som hidtil. Lokalplanens rammer kan således kun udnyttes i det omfang, det sker i overensstemmelse med de allerede gældende regler, herunder også eventuelle fremtidige fredninger samt natur- og kulturbeskyttelser. Lokalplanen har brede rammer og lægger op til en anvendelse, som kan tage mange former, og som ikke kan forudses. Det er derfor ikke meningsfuldt at differentiere i anvendelsesmulighederne. Plangrundlaget vil aldrig kunne bruges som grundlag for dispensation fra fredninger samt natur- og kulturbeskyttelse; dette vil altid ske efter den gældende lovgivning for disse. Administrationen foreslår på baggrund af input om natur- og kulturarv i høringssvarene, at det indskrives i lokalplanens redegørelsesdel, at planerne ikke giver nogen begrundet forventning om dispensation fra gældende beskyttelser.

Teknikcamp/produktionsområde (Bilag IV-arter)

Bornholms Regionskommune skal indarbejde de tiltag, der er nødvendige for at sikre padder, herunder bilag IV-padderne, mod individdrab samt sikre deres yngle- og rasteområder. En øget færdsel samt støj, lys og menneskelig aktivitet fra en festival vil ikke påvirke yngle- og rasteområder indenfor planområdet.

Ved placering af teknikcamp/produktionsområde ved Moseløkken Stenbrud vil der være øget transport ad en grusvej, hvor der er forekomst af padder i søer på begge sider af vejen. Den øgede færdsel kan øge risikoen for påvirkning af padder. Administrationen foreslår, på baggrund af høringssvar og besigtigelse af området ved Moseløkken Stenbrud, at et paddehegn, der allerede indgik i forslag til lokalplan udvides, så det placeres på begge sider af grusvejen og forlænges, så det dækker hele den strækning, hvor der forekommer søer og våde områder på begge sider af grusvejen, og at paddehegnet skal være ubrudt, bortset fra ved en sidevej, der indgår i Bornholms regionale cykelnetværk. Arealet med padder må kun benyttes i forbindelse med afholdelse af musikfestival i Slotslyngen i august måned. Arealet er ikke tilladt til festivaler, heller ikke folkemøde, på andre tidspunkter af året.

Lokalplanens bestemmelse om paddehegnet muliggør to mulige opsætninger. NSB har efterspurgt større metodefrihed i forbindelse med opsætning af paddehegn, særligt med henblik på at kunne anvende en type paddehegn, der opsættes med jordspyd. Administrationen foreslår, at bestemmelsen om paddehegn bliver tilpasset, så denne type paddehegn også kan anvendes.

Administrationen foreslår også, at perioden for opstilling og nedtagning af en musikfestival i delområde D bliver reduceret til 14 dage før og 10 dage efter afholdelse af en musikfestival.

Trafik- og vejbelastning / private veje

Private fællesveje må ikke lukkes for offentligheden. Det er op til grundejer at sørge for privatretslige aftaler, hvis grundejer bruger sin matrikel ud over, hvad der kan forventes i forhold til belastning af naboarealer, så længe denne belastning er inden for gældende regler om miljø (eksempelvis støj, støv og lugt). Dette kan eventuelt indgå i den kontrakt, grundejer skal lave med en festivalarrangør som Foreningen Folkemødet. Dette handler både om trafikregulering og vedligeholdelse af veje grundet ekstraordinært slid. Administrationen foreslår ikke ændringer i plangrundlaget på baggrund af input om trafik- og vejbelastning/private veje i høringssvarene.

Fortidsminder og kulturarv

Slots- og Kulturstyrelsen anbefaler et udvidet afsnit om fortidsminder i lokalplanen, hvilket i planforslagene kun er beskrevet i forhold til fortidsmindebeskyttelseslinjen (§ 18 i naturbeskyttelsesloven). Fortidsminder er også beskyttet af museumsloven. Administrationen foreslår, at høringssvaret imødekommes, og har tilføjet et udvidet afsnit om fortidsminder, hvor museumsloven også er beskrevet i lokalplanens redegørelsesdel.

Kritik af kommunens håndtering af tinglyste servitutter/deklarationer

En lokalplan skal indeholde en servitutredegørelse, og det gør forslag til lokalplan 163 efter planlovens krav. Bornholms Regionskommune vælger ofte at lave en servitutliste i denne redegørelse, men har valgt ikke at gøre det i lokalplan 163, da det omfattende planområde indeholder et meget stort antal servitutter, som ikke vil være hensigtsmæssigt at behandle enkeltvist. Nogle høringssvar mener, at kommunen burde have forholdt sig til servitutterne enkeltvist.

Lokalplanen regulerer ikke forhold, der påvirker planområdets servitutters fortsatte opretholdelse, og ændrer heller ikke de forhold, som kan opretholdes gennem en servitut. Da lokalplanen udelukkende giver mulighed for midlertidige arrangementer og ikke indeholder nogen byggeretter, vurderes det, at lokalplanen har en karakter, som medfører, at det ikke er relevant at redegøre for planområdets servitutter enkeltvis. Hertil kommer, at ingen servitutter ændres eller ophæves som følge af planen. Det er grundejerens og arrangørers eget ansvar at have overblik over de servitutter, der gælder for deres arealer. Administrationen foreslår ikke ændringer i plangrundlaget på baggrund af input om tinglyste servitutter/deklarationer i høringssvarene.

Ønske om at Folkemødet og Wonderfestiwall flyttes til andre arealer

Nogle høringssvar foreslår, at Folkemødet og/eller Wonderfestiwall flyttes til andre steder på Bornholm for at undgå nabogener eller undgå at belaste sårbare arealer. Planforslagene er udarbejdet med det formål, at de eksisterende festivaler fortsat kan afholdes som hidtil. Administrationen foreslår ikke ændringer i plangrundlaget på baggrund af ønsker om at flytte Folkemødet og Wonderfestiwall i høringssvarene.

Positive tilkendegivelser for afholdelse af festivaler

Flere høringssvar tilkendegiver, at de er positivt stemt overfor festivalafholdelse. Administrationen foreslår ikke ændringer i plangrundlaget på baggrund af de positive tilkendegivelser i høringssvarene.

Administrationens forslag til ændringer

På baggrund af høringssvarene og dialogen med Naturstyrelsen på Bornholm foreslår administrationen, at Naturstyrelsen på Bornholms og Slots- og Kulturstyrelsens ønsker imødekommes, samt at input omkring padder i delområde D behandles ved at ændre i opsætning og nedtagningsperiode for musikfestival i Slotslyngen samt mulige udformninger af paddehegn.

Foreslåede ændringer:

- A. Der indsættes et udvidet afsnit om fortidsminder, hvor museumsloven også er beskrevet i lokalplanen.
- B. I lokalplanen indsættes en redegørelsesdel, der beskriver, at ved maksimalt deltagerantal menes alle deltagere, også arrangørens personale, og det konsekvensrettes, så det maksimale deltagerantal altid fremgår som deltagere, ikke gæster.
- C. Mulighederne for at benytte Hammersholm fjernes.
- D. Under afsnittet "Anden lovgivning" i lokalplanen indsættes et afsnit, som redegør for, at lokalplanen ikke giver nogen form for begrundet forventning om dispensation fra anden lovgivning.
- E. Under afsnittet "lokalplanens indhold" redegøres tydeligere for, at eksisterende bygninger må benyttes i overensstemmelse med anvendelsesrammerne.
- F. I kommuneplantillægget indskrives, at der skal søges om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen i forbindelse med eventtilladelse (dette står allerede i lokalplanen).
- G. Muligheden for at opstille og nedtage før og efter en musikfestival i Slotslyngen begrænses fra 21 dage før og 21 dage efter til 14 dage før og 10 dage efter, for at begrænse perioden med trafik i et potentielt levested for padder.
- H. Udformningen og placeringen af paddehegnet, som skal opstilles for at benytte Moseløkken Stenbrud til teknikcamp/produktionsområde, ændres for både at sikre padder og imødekomme Naturstyrelsens ønske om metodefrihed.

Alle foreslåede ændringer til kommuneplantillægget er indført i bilag 1, og alle foreslåede ændringer til lokalplanen er indført i bilag 2. Ændringerne er markeret med rødt og henvist til punkterne A–H i bilagene for at synliggøre dem for Kommunalbestyrelsen. Hvis planerne vedtages, fjernes de røde markeringer, inden planerne offentliggøres.

Videre proces

Hvis kommunalbestyrelsen vedtager kommuneplantillæg nr. 36 og lokalplan nr. 163 endeligt, vil de træde i kraft, når de bliver offentliggjort. Efterfølgende vil festivaler som Folkemødet stadig kræve eventtilladelse for hver afholdelse, og eventuelle dispensationer fra beskyttelser skal søges i forbindelse med eventtilladelsen ud fra en konkret vurdering af det konkrete projekt/festivaludformning, der søges om det år.

Til grund for beslutningerne vedlægges den samlede miljørapport og den sammenfattende redegørelse.

Lokalplan nr. 163 kan ikke vedtages uden kommuneplantillæg nr. 36 også bliver vedtaget samtidigt eller er blevet vedtaget forinden. Kommuneplantillæg nr. 36 kan vedtages selvstændigt.

Politisk råderum:

Ønsker kommunalbestyrelsen ikke at følge administrationens indstilling, kan kommunalbestyrelsen vælge at vedtage planerne uden administrationens foreslåede ændringer eller vælge, at der skal laves andre mindre ændringer. Kommunalbestyrelsen kan også vælge, at der skal laves større ændringer, men dette kan forudsætte, at planerne sendes i offentlig høring igen, inden de kan vedtages.

Kommunalbestyrelsen kan også vælge ikke at vedtage planerne. Dette vil betyde, at Folkemødet og Wonderfestiwall ikke vil kunne afholdes inden for en kort årrække.

Tidligere politiske beslutninger

De tidligere politiske beslutninger i planprocessen er vedlagt som bilagene 7 og 8.

Økonomiske konsekvenser

[Klik her for at skrive økonomiske konsekvenser](#)

Bilag

Bilag 1 - Forslag til kommuneplantillæg nr. 36 forud vedtagelse

Bilag 2 - Forslag til Lokalplan nr. 163 forud vedtagelse

Bilag 3 - Miljørapport

Bilag 4 - Sammenfattende redegørelse. Udkast forud vedtagelse

Bilag 5 - resumé af alle høringssvar med administrationens bemærkninger

Bilag 6 - Alle høringssvar i fuld længde

Bilag 7 - Tidligere beslutning. Igangsætning af kommune- og lokalplanlægning for festivaler på Nordlandet

Bilag 8 - Tidligere beslutning. Godkendelse af planforslag for Festivaler på Nordlandet

Punkt 8: Igangsætning af planlægning for boliger på arealer ved DGI Stadion i Rønne

26/7210

Sagsgang

Kultur- og Lokalsamfundsudvalget orienteres.

Miljø- og Erhvervsudvalget indstiller.

Økonomiudvalget beslutter.

Formål med sagen

I december 2025 besluttede kommunalbestyrelsen at få udarbejdet en masterplan for kommunens arealer, hvor der ligger det tidligere DGI Stadion i Rønne. Masterplanen (bilag 1) præsenteres i denne sag som grundlag for igangsætning af planlægningen for at omdanne et rekreativt område til et boligområde med plads til op mod 200 boliger. Der skal udarbejdes et kommuneplantillæg og lokalplan, som skal følges af en miljørapport.

Økonomiudvalget skal beslutte om planlægningen skal igangsættes.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- planlægningen for en samlet boligudvikling på kommunale arealer ved DGI Stadion igangsættes med afsæt i masterplanen og litra A-E, jf. sagsfremstillingen.

Beslutning Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-05-2026

Orientering givet.

Beslutning Miljø- og Erhvervsudvalget den 05-05-2026

Anbefales.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Godkendt.

Sagsfremstilling

Administrationen har siden januar arbejdet sammen med en rådgiver om en masterplan for DGI Stadion, beliggende øst for Østre Ringvej og syd for Torneværksvej i Rønne, med henblik på at skabe en samlet vision og overordnet struktur for en fremtidig udbygning med boliger, udearealer, infrastruktur og evt. andre anvendelser. Masterplanen præsenteres i denne sag som grundlag for igangsætning af planlægningen.

Masterplanen

Masterplanen tager udgangspunkt i, at det tidligere DGI-stadion bevares med sine jordvolde, og at boligbyggeriet arrangeres på de omkringliggende arealer. I masterplanen foreslås der tre etaper/delområder med boliger og et delområde til offentlige formål. Delområderne er et bud på de storparceller, som kan sælges fra til byggeri, mens stadionanlægget fastholdes som et kommunalt areal som en bydelspark, der kan være til glæde for borgere og besøgende fra hele øen.

Vejstrukturen tager afsæt i en adgangsvej fra Torneværksvej ind til en fordelingsvej, der følger ydersiden af jordvoldene. Fra fordelingsvejen kommer boligvejene til at 'stråle ud' og danne små boligfællesskaber. Fordelingsvejen omkring

jordvoldene etableres etapevist med vendepladser efterhånden, som delområderne udbygges. Masterplanen viser muligheden for, at fordelingsvejen kan gå hele vejen rundt om stadion, men det er ikke sikkert, at den bliver realiseret.

Masterplanen er en vision, som skal inspirere og danne en overordnet struktur. Der er derfor mange detaljer, der skal arbejdes videre med i planlægningen og senere i projekterne.

Masterplanen er vedlagt som bilag 1.

Billedtekst: Plantegning fra masterplanen. Boligbebyggelserne omkranser stadionvoldene. Stien Den Grønne Ring er vist med grøn linje øst for Kaolinsøen.

Inddragelse

Undervejs i processen har administrationen haft dialog med forskellige interessenter om det skitseforslag, som blev præsenteret for Miljø- og Erhvervsudvalget samt Kultur- og Lokalsamfundsudvalget på et temamøde den 2. februar 2026. Administrationen har talt med en DGI-konsulent, kommunens tilflytterkonsulent, Ældrerådet og bestyrelsesrepræsentanter fra Rønnes By- og Borgerforeninger.

Alle har været nysgerrige og meget positive i forhold til masterplanens udformning. Der kom mange forskellige synspunkter, forslag og idéer, som kan læses i bilag 2.

Miljøundersøgelser

Tidligt i processen blev det identificeret, at der kunne være en miljøkonflikt i forhold til BOFAs affaldshåndtering, som ligger nordøst for DGI-stadionområdet. Der er derfor gennemført en række analyser for at fastslå udbredelsen af støj, støv og lugt fra affaldshåndteringen og trafikken på vejene. På arealer, der er belastet af støj, støv eller lugt, må der ikke planlægges for miljøfølsomme anvendelser som fx boliger, medmindre der kan laves afværgeforanstaltninger.

Kravet om afværgeforanstaltninger skal tænkes ind i byggeprojektet og kan ikke pålægges BOFA og hænger sammen med, at planloven beskytter eksisterende virksomheder. Planlægningen af boliger må således ikke medføre udgifter for en virksomhed i form af, at det er virksomheden, som skal sørge for afværgeforanstaltninger eller, at virksomheden skal ændre driften.

Miljøundersøgelseens konklusion fremgår af bilag 3.

Overordnet konklusion

Det sammenfattende kort viser, at grunden nord for Torneværksvej er belastet af både støj, støv og lugt fra BOFA. Grunden indgår derfor ikke i masterplanen. Det nordøstlige hjørne af det areal, som indgår i masterplanen, syd for Torneværksvej, er ligeledes belastet af støj, lugt og støv.

Billedtekst: Kort, der viser udbredelsen af de forskellige miljøpåvirkninger.

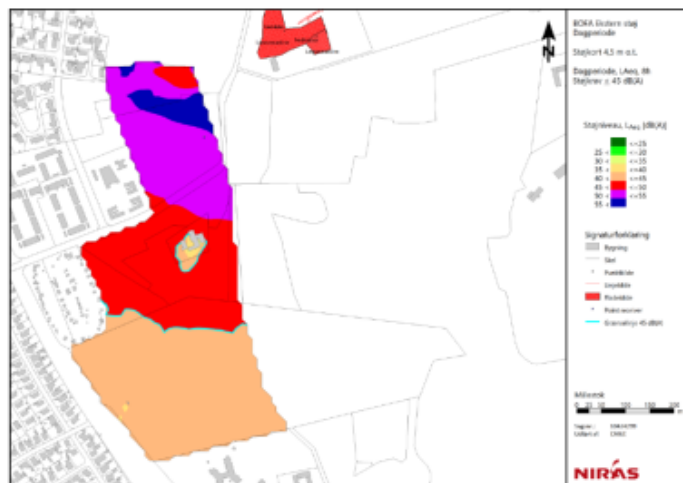
Virksomhedsstøj

Arealerne, som er belastet af støj, kan ikke anvendes til planlægning for boliger med den nuværende drift og placering af aktiviteter hos BOFA, uden særlige foranstaltninger. Arealerne vil kunne anvendes til andre formål, herunder tekniske anlæg, såsom regnvandsbassiner og parkeringspladser samt formål, der er mindre støjfølsomme end boliger. Det kunne evt. være kontorer eller offentlige funktioner som et lægehus.

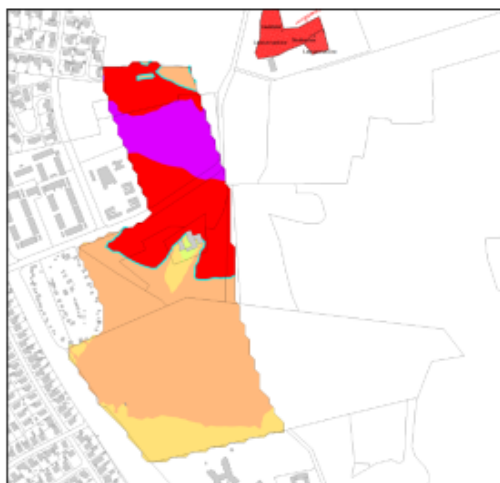
Der er dog forskel på støjpåvirkningen i forskellige højder. Derfor har rapporten beregnet virksomhedsstøjen fra BOFA i hhv. 1,5 og 4,5 meters højde over terræn svarende til hhv. boliger i stueplan og i 1. sal. Resultaterne betyder, at hvis der skal planlægges for to etagers boligbyggeri inden for det rødt markerede område på bilag F, sådan som masterplanen

lægger op til, så skal der findes nogle afværgende tiltag, som kan sikre, at boligerne ikke belastes af støj. Ellers kan der kun planlægges for boliger i ét plan.

Bilag F: Støjdbredelse for dagperioden (scenarie 1), 4,5 meter over terræn

Bilag E: Støjdbredelse for dagperioden (scenarie 1), 1,5 meter

Billedtekst: Bilag E og F fra rapporten om virksomhedsstøj. Der kan umiddelbart ikke planlægges for boliger i to etager inden for det røde område på bilag F (til højre).

Trafikstøj

Masterplanen har indarbejdet hensyn til trafikstøj ved ikke at placere boliger tæt på vejene. Den beregnede afstand fra de to veje ses af denne tabel:

	Afstand fra Torneværksvej (vejmidte)	Afstand fra Østre Ringvej (vejmidte)
Boliger i ét plan	20 meter	40 meter
Boliger i to plan	25 meter	70 meter
Udendørs opholdsarealer	20 meter	40 meter

Lugt og støvgener

Der er lavet OML-beregninger (en OML-beregning er en måde at regne ud, hvordan luftforurening eller lugt fra f.eks. en skorsten spreder sig i luften, så man kan se, om miljøkrav bliver overholdt.) for lugtkilderne fra hhv. forbrændingsskorstenen og komposthåndteringen hos BOFA. Konklusionen er, at både lugt og støv medfører gener i ca. 300 meters afstand fra kildernes placering. Der findes ikke afværgeforanstaltninger i forhold til lugt og støv ved planlægning af boliger, idet tiltag kun kan ske ved en ændring ved eller af kilden, og planloven beskytter eksisterende virksomheder. Med den nuværende drift og placering af aktiviteter hos BOFA, skal der derfor holdes en 300 meters afstand i forhold til planlægning af boliger.

Planlægningens mål og fokuspunkter

Administrationen foreslår, at planlægningen tager afsæt i nedenstående punkter:

- A. Masterplanens hovedgreb følges. Stadionvoldene bevares som ikonisk og identitetsskabende landskabelement. Vejstrukturen fastlægges. Boligbebyggelserne skal være tæt-lav i max. 2 etager og en offentlig funktion muliggøres.

- B. Den nye bydels bebyggelse skal have en samlet og gennemgående karakter, men med mulighed for variation mellem etaperne og i bebyggelserne.
- C. Stiforbindelser skal sikre og forbedre offentlighedens adgang og binde byen og de rekreative områder sammen.
- D. Antallet af parkeringspladser skal tilgodese boligbebyggelsernes behov såvel som offentlighedens.
- E. Regnvandshåndtering skal bidrage til natur- og oplevelsesindholdet i bydelen.

Proces for planlægningen (ca. 18-20 måneder)

Planlægningen forventes at følge nedenstående procesplan:

- 1) Forslag til kommuneplantillæg og lokalplan (herefter planforslag) udarbejdes
- 2) Planforslag miljøvurderes i en miljørapport
- 3) Planforslag og miljørapport forelægges kommunalbestyrelsen, via Miljø- og Erhvervsudvalget samt Økonomiudvalget, til godkendelse
- 4) Planforslag og miljørapport sendes i offentlig høring
- 5) Kommunalbestyrelsen, via Miljø- og Erhvervsudvalget samt Økonomiudvalget, behandler indkomne høringssvar og vedtager planerne endeligt med eventuelle justeringer
- 6) Offentlig bekendtgørelse, og herved ikrafttrædelse, af kommuneplantillæg og lokalplan.

Henvisning til tidligere sager

[Beslutning om udarbejdelse af masterplan for DGI området](#)

Økonomiske konsekvenser

Planarbejdet medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser. Men jf. kommunalbestyrelsens orientering på lukket mødesag den 18. september 2025 vil realiseringen af planerne medføre udgifter for kommunen. Se bilag 4.

Bilag

Bilag 1 - DGI Rønne Masterplan

Bilag 2 - Inddragelse i masterplan

Bilag 3 - Miljøpåvirkninger i et undersøgelsesområde i Rønne

Punkt 9: Anlægsbevilling til renovering af terrassen på Strandpromenaden i Sandvig

24/13893

Sagsgang

Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller.

Økonomiudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Formål med sagen

Center for Trafik, Ejendomme og Drift søger i denne sag om anlægsbevillinger på 690.800 kr. (udgift) og på -609.500 kr. (indtægt) til gennemførelse af projektet med renovering af terrassen ved Strandpromenaden i Sandvig. Udgifterne er finansieret af indsamlede midler af Foreningen Sandvig og af driftsbevilling 53 Veje, parker og anlæg.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- renoveringen af terrassen ved Strandpromenaden i Sandvig igangsættes, idet de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jf. afsnittet økonomiske konsekvenser

Beslutning Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-05-2026

Anbefales.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Anbefales.

Sagsfremstilling

Terrassen blev opført i 2012 som en del af projektet Mulighedernes Land.

På luftfotoet ses

terrassen ved Strandpromenaden i Sandvig.

Efter oktoberstormen i 2023, er terrassen efterhånden i så dårlig stand, at den ikke længere kan anvendes. Natur-, Miljø- og Planudvalget besluttede den 4. juni 2025 at oversende sagen om renovering af terrassen til budgetforhandlingerne for budget 2026 med to løsningsforslag. Sagen blev ikke prioriteret af Kommunalbestyrelsen og kom derfor ikke med i det samlede budget 2026 – 2029 vedtaget 9. oktober 2025. Der er efterfølgende sket den positive udvikling i sagen, at der er fundet en tredje løsning og man har lokalt lykkedes med at fundraise tilstrækkeligt med midler til at projektet kan realiseres.

Justering af løsning

Løsningsforslag 1 i sagen var at udskift alt træværk i douglas med tilsvarende træ, blev via en prisbogsberegning af administrationen anslået til at koste 1,0 mio. kr. (bilag 1).

Løsningsforslag 2 var at udskifte alt træværk i douglas med azobé (en træsort der har en levetid på 100 år og ofte bruges til havnebyggerier), blev beregnet via overslag fra en entreprenør til 1,6 mio. kr. (bilag 2). Til begge løsningsforslag indgik genbrug af eksisterende gelændere og stålstoelper.

Nu er der kommet en løsning 3 via et tilbud fra en entreprenør der lyder på 0,7 mio. kr. (bilag 4). Dette tilbud genbruger som de andre to eksisterende gelændere og stålstoelper. Hele det øverste lag af dæksplanker udskiftes med tilsvarende træ. Men kun rådne bærebjælker og terrassevanger udskiftes. Træstoelper, bjælker, vanger og dæksplanker træbeskyttes for længere holdbarhed. Trappen bygges af azobé.

I tilbuddet indgår nedtagning af udtjente elementer og opsætning af nye stoelper, bjælkelag, vangelag, dæksplanker og ny trappe.

Ekstern finansiering

Foreningen Sandvig har via bidrag fra fonde, lokale foreninger, lokale erhvervsdrivende og private donationer fundraiset penge til at finansiere udgifterne. Til projektet indgår kommunale driftsmidler der dækker nedtagning af eksisterende trappe og dæksplanker ud fra devisen om at det skulle kommunen om under alle omstændigheder betale, hvis terrassen skulle fjernes.

Fordelingen af tilskud er vist nedenfor (beløb i hele kr.)

Tilskudsgiver	Tilsagn	Fondsmoms	Nettotilskud
Fonde	425.000	74.375	350.625
Lokale foreninger og erhverv	270.500	47.338	223.163
Private donationer *	36.850	1.155	35.695
Tilskud i alt	732.350	123.288	609.483

* Hovedparten af de indsamlede private donationer er indsamlet uden modydelse og derfor undtaget afregning af fondsmoms.

Egenfinansieringen fra driftsbevilling 53 Veje, parker og anlæg udgør 81.300 kr.

Center for Trafik, Ejendomme og Drift, Vej, Park og Anlæg overtager projektet nu hvor Foreningen Sandvig har fundraiset pengene. Byggestyrelsen står Vej, Park og Anlæg for med faglig støtte fra Ejendomsservice.

Det er et hårdt miljø for en terrasse at stå tæt på havet. Hvad angår den fremtidige drift så vil kommunen med renoveringsprojektet på flere måder være stillet bedre end i 2012. 20 ud af 34 stoelper nu er stål og trappen azobe. Dæksplanker, vanger, bjælker og de resterende træstoelper bliver desuden træbeskyttet. Det betyder at vi med den renoverede terrasse har en forventet levetid på 15 – 20 år.

Så længe bjælkelaget er i god stand vil mindre reparationer kunne klares på den ordinære drift. Men den dag bjælke- og vangelaget igen er udtjent så overstiger renoveringen hvad kommunen kan klare på driftsmidlerne. Man skal på det

tidspunkt tage stilling til om der skal tilføres særlige midler eller måske man i Sandvig igen skal i gang med fundraising.

Økonomiske konsekvenser

Center for Trafik, Ejendomme og Drift søger om anlægsbevillinger til projektet.

Bevillingsmæssige konsekvenser vedr. anlæg

Sagen medfører, at der skal gives anlægsbevillinger på 690.800 kr. (udgift) til renovering af terrassen ved Strandpromenaden i Sandvig og -609.500 (indtægt) vedr. tilskud fra fonde, lokale foreninger, lokale erhvervsdrivende og private donationer (tabel 1)

Tabel 1 Nye anlægsbevillinger (i hele kr.)

Udvalg	Center	Projekt	U/I	Ny bevilling
KLU	TED	Renovering af terrassen v. Strandpromenaden i Sandvig.	Udgift	690.800
KLU	TED	Renovering af terrassen v. Strandpromenaden i Sandvig.	Indtægt	-609.500
Nye anlægsbevillinger i alt				81.300

Der skal tilsvarende gives en tillægsbevilling til rådighedsbeløb i 2026 på 690.800 kr. til projektudgifterne. Samt afsættes rådighedsbeløb på -609.500 kr. i 2026 til tilskud til projektet. Nettoudgiften på 81.300 kr. finansieres af driftsbevilling 53 Veje, parker og anlæg. (tabel 2).

Tabel 2 Tillægsbevilling til rådighedsbeløb/budgetændring (i hele kr.)

Udvalg	Center	Projekt	U/I	Budgetår	Konsekvenser i overslagsår		
				2026	2027	2028	2029
Tillægsbevilling/budgetændring:							
KLU	TED	Renovering af terrassen v. Strandpromenaden i Sandvig.	Udgift	690.800	0	0	0
KLU	TED	Renovering af terrassen v. Strandpromenaden i Sandvig.	Indtægt	-609.500	0	0	0
Finansiering:							
KLU	TED	Driftsbevilling 53, Veje, parker og anlæg	Udgift	-81.300	0	0	0
I alt				0	0	0	0
Kassebeholdningen *				0	0	0	0

* + = forøgelse af kassebeholdningen og - = forbrug af kassebeholdningen.

Bilag

Anlægsforslag B2026 Løsning 1 - Retablering af terrasse

Anlægsforslag B2026 Løsning 2 - Retablering af terrasse

Anlægssag til budget 2026. Retablering af terrassen ved Strandpromenaden i Sandvig

Byg Bornholm tilbud inkl tillægspris

Punkt 10: Samarbejdet med de almene boligorganisationer

22/10287

Sagsgang

Kultur- og Lokalsamfundsudvalget indstiller.

Social- og Beskæftigelsesudvalget indstiller.

Ældre- og Sundhedsudvalget indstiller.

Økonomiudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Formål med sagen

Siden 2023 har kommunen besluttet at yde støtte til, at der bygges tre nye almene boligafdelinger med tilsammen ca. 170 boliger.

I forbindelse med beslutningerne om nybyggerierne har der været en tæt løbende dialog med de tre almene boligorganisationer, der skal stå for byggeopgaven.

I denne sag skal kommunalbestyrelsen tage stilling til sammensætningen af Boligforum, der har dialogen med de almene boligorganisationer på politisk niveau.

Indstilling

Direktionen indstiller, at

- sammensætningen af Boligforum ændres som beskrevet i sagsfremstillingen

Beslutning Kultur- og Lokalsamfundsudvalget den 04-05-2026

Anbefales.

Beslutning Social- og Beskæftigelsesudvalget den 05-05-2026

Anbefales.

Beslutning Ældre- og Sundhedsudvalget den 07-05-2026

Anbefales, idet Boligforum udvides med den kommende formand for § 17, stk. 4-udvalget.

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Direktionens indstilling anbefales.

Sagsfremstilling

I 2022 og 2023 vurderede Administrationen i lyset af de forestående projekter med nybyggeri af almene boliger, at der var et behov for en styrket dialog med boligorganisationerne. Derfor besluttede [Kommunalbestyrelsen d. 27. april 2023](#), at etablere to fora:

1. **Boligforum**, som består af formændene for boligorganisationerne samt formanden for ØKU, formanden for EBBU og formanden for SSU. Formanden for ØKU, var født formand for Boligforum og møderne ledes i ØKU-

formandens fravær af formanden for EBBU. BSU indkaldes, når dagsordenen tilsiger det. Kommunens administration er sekretariat for Boligforum. Der holdes 1 årligt møde og der kan indkaldes til møder efter behov.

2. **Direktørforum**, som består af direktører /øverste embedsmænd i boligorganisationerne og en repræsentant fra BL samt kommunaldirektør og relevant fagdirektører /chefer fra BRK. Kommunens administration er sekretariat for Direktørforum. Der holdes 1 årligt møde og der kan indkaldes til møder efter behov. Direktørforum forbereder møderne i Boligforum

Den forgangne periode har vist, at dialog mellem fagudvalgene og boligorganisationerne har fungeret godt, bl.a. i de konkrete, aktuelle sager vedr. nybyggerierne på Paradisvej / Sagavej og DGI-arealet i Rønne.

Administrationen vurderer, at det er vigtigt, at fortsætte dialogen med boligorganisationerne baseret på erfaringerne fra dialogen om nybyggerierne i Rønne mellem fagudvalgene og boligorganisationerne.

Samtidig er der behov for at justere sammensætningen af det hidtidige Boligforum, så der tages højde for ændringerne i udvalgsstrukturen efter kommunalvalget. Desuden foreslås det, at forpersonen for Kultur- og Lokalsamfundsudvalget bliver født forperson for Boligforum og at direktørerne for boligorganisationerne samt teknisk direktør og velfærdsdirektør fra Bornholms Regionskommune deltager i Boligforum.

På den baggrund anbefaler administrationen, at Boligforum sammensættes som følger:

Boligforum – forslag til ændret sammensætning

Boligforum består fremover af formændene for boligorganisationerne samt forpersonen for KLU, formanden for SBU og formanden for ÆSU. Forpersonen for KLU er født formand for Boligforum og møderne ledes i formandens fravær af formanden for SBU. Desuden består Boligforum af direktørerne fra boligorganisationerne samt teknisk direktør og velfærdsdirektør. Kommunens administration er sekretariat for Boligforum. Der holdes 1 årligt møde og der kan indkaldes til møder efter behov.

Administrationen anbefaler endvidere, at Direktørforum fastholdes og dermed har ansvaret for at forberede dialogmøderne i Boligforum således, at de årlige møder i Boligforum afholdes i årets 4. kvartal.

Som eksempler på mulige emner, der kan gøres til genstand for dialog, kan nævnes:

- A. fælles indsats for at udnytte tilskud fra de puljer, der blev vedtaget som en del af den politiske aftale om Fonden for blandede byer
- B. brug af reglerne om fleksibel udlejning for at understøtte regionskommunens boligpolitik og boligstrategi
- C. brug af reglerne om aftaler vedr. boligsocial anvisning for fx at
  1. reducere omkostninger på velfærdsområdet ved at etablere særlige boligformer til udsatte / sårbare grupper
  2. forebygges tomgangsleje i boligafdelingerne i perioder med risiko for lejeledighed.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Punkt 11: Samarbejde om etablering af it-serviceorganisation for IT29

26/9084

Sagsgang

Økonomiudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Formål med sagen

Med denne sag orienteres kommunalbestyrelsen om, at Bornholms Regionskommune som opfølgning på økonomiaftalen fra 2026 indgår i samarbejde med de øvrige kommuner i Region Hovedstaden inklusive Solrød Kommune og eksklusive Københavns kommune om etablering af en fælles it-serviceorganisation i et fælles selskab. Kommunalbestyrelsen forelægges inden udgangen af 2026 en fælles sag med beslutning om selskabsform, oplæg til opgavesnit mellem selskab og ejerkommuner og selskabsdannelsen. Med denne sag lægges der op til, at økonomien til transitionsprogrammet for etablering af it-serviceorganisationen godkendes

Indstilling

Direktionen indstiller, at;

- a) Kommunalbestyrelsen tager til efterretning, at Bornholms Regionskommune indgår i et samarbejde om at etablere en it-serviceorganisation sammen med de øvrige kommuner i Region Hovedstaden, inklusive Solrød Kommune og eksklusive Københavns Kommune.
- b) Kommunalbestyrelsen godkender kommunens bidrag til transitionsprogrammet på 89.224 kr., finansieret af et kassetræk.
- c) Kommunalbestyrelsen godkender at administrationen udarbejder et opprioriteringsforslag til budget 2027 på 150.000 kr. årligt

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Anbefales.

Sagsfremstilling

Økonomiaftalen mellem regeringen og kommunerne for 2026 (ØA26)

Det er i ØA26 aftalt, at ”kommunerne senest d. 1. januar 2027 vil etablere sig i nye, tværkommunale samarbejder i form af 4-5 kommunale it-serviceorganisationer med geografisk udgangspunkt i de fire regioner. De nye IT-serviceorganisationer oprettes som kommunale enheder og vil inden udgangen af 2027 overtage kommunernes drift af server- og netværksinfrastruktur.”

I aftalen fremgår det, at formålet med samlingen af IT-driftsopgaverne bl.a. er at øge cybersikkerheden i kommunerne. Desuden er det formålet at understøtte muligheden for at rekruttere og fastholde it-specialister, som for flere kommuner er tiltagende svært.

Opgaven, der skal løses af IT-serviceorganisationen, er afgrænset til server og netværk. Der er i økonomiaftalen en hensigt om at udvide samarbejdet til også at inkludere slutbruger-it og brugerstyring frem mod 2030, men det er ikke afklaret,

hvordan eller hvornår dette vil ske.

Løsning

Samarbejde om etablering af en it-serviceorganisation

I Region Hovedstaden arbejder kommunerne på, at der etableres en it-serviceorganisation for de 29 kommuner (Region Hovedstaden inklusive Solrød Kommune og eksklusive Københavns Kommune) under navnet IT29.

Der indgås et samarbejde mellem kommunerne i IT29 om at kunne danne en fælles it-serviceorganisation. Organisationen skal levere server- og netværksdrift. Det konkrete opgavesnit og ydelserne skal afklares og beslattes i det videre forløb.

Et samarbejde mellem kommunerne i IT29 vil basere sig på eksisterende gode samarbejder og fora, herunder det politiske koordinationsforum KKR Hovedstaden for de 29 kommuner i Region Hovedstaden. Desuden giver et fælles stærkt regionalt arbejdsmarked med de nødvendige kompetencer, og geografisk nærhed og tæthed af kommunerne, gode vilkår for en robust og bæredygtig fælles IT-serviceorganisation.

I det videre forløb i 2026 vil det også skulle beslattes under hvilken selskabskonstruktion it-serviceorganisationen skal dannes. Poul Schmith advokaterne (Kammeradvokaten) har peget på to mulige konstruktioner – enten et A/S eller et I/S (§60-selskab). Kommunalbestyrelsen i hver kommune vil blive fremlagt en fælles indstilling fra IT29 om selskabsdannelse. Indstillingen vil ske på baggrund af en grundig afklaring af fordele og ulemper ved de mulige konstruktioner.

Transitionsprogram og tidshorisont

Frem mod etableringen af it-serviceorganisationen vil samarbejdet være organiseret i et fælles transitionsprogram, der skal skabe rammerne og afklare indholdet i den it-serviceorganisation, der skal etableres. Som det fremgår af ØA26, så skal it-serviceorganisationerne være etableret 1. januar 2027 og herefter overtage driften inden udgangen af 2027. I overgangsperioden vil der være fokus på sikker drift samt robust, forudsigelig og gennemsigtig økonomi.

Det bemærkes, at tidsplanen for den formelle stiftelse af selskabet kan blive påvirket af valg af selskabsform og den afledte statslige sagsbehandlingstid. Der er derfor risiko for, at stiftelsen ikke kan nås med udgangen af 2026. Det vurderes dog ikke at være en udfordring, da det centrale i 2026 er beslutning om selskabsform, registrering og at etableringen påbegyndes.

Økonomi

Det er indstillingen fra kommunaldirektørerne i IT29, at der afsættes i alt 3 mio. kr. i hhv. 2026 og 2027 til transitionsprogrammet. Beløbet er vurderet på baggrund af de øvrige regionernes arbejde og budget. Fordelingen af udgifter sker efter indbyggertal til de enkelte kommuner i IT29. For Bornholms Regionskommune betyder det et bidrag på 89.224 kr.

Hver kommune forventes derudover at bidrage med medarbejdere til transitionsprogrammet. Der lægges med denne sag op til en godkendelse af økonomien for transitionsprogrammet.

Det bemærkes, at den samlede økonomi for den kommende it-serviceorganisation endnu ikke kendes og vil afhænge af bl.a. serviceniveau og organisering. Økonomien kan desuden variere mellem kommunerne.

Samtidig må der forventes både potentielle stordriftsfordele og øgede udgifter som følge af stigende krav til særligt cybersikkerhed.

Videre proces

Alle kommunalbestyrelser i IT29 forelægges denne sag til godkendelse på deres møder i maj 2026. Herefter igangsættes aktiviteterne i transitionsprogrammet. Kommunalbestyrelserne i IT29 vil inden udgangen af 2026 få forelagt en sag om godkendelse af selskabsform, så selskabet kan etableres herefter.

Økonomiske konsekvenser

Administrationen foreslår, at finansieringen af deltagelsen i transitionsprogrammet sker ved et kassetræk på 89.224 kr. i 2026. Fra 2027 vurderer administrationen på nuværende tidspunkt, at den skønnede udgift til IT-samarbejde vil være på 150.000 kr. årligt.

Punkt 12: Orientering fra formanden

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Orientering givet.

Punkt 13: Eventuelt

Beslutning Økonomiudvalget den 20-05-2026

Intet.

Punkt 14: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til forprojekter og undersøgelser af de kommunale havnes tilstand

26/6280

Punkt 15: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til udbedring af akutte skader på havneanlæg

26/5046

Punkt 16: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til fugearbejder på bølgeskærm i Gudhjem Havn - ændring

25/7561

Punkt 17: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til renovering af toilet- og bedefaciliteter på Svaneke Havn

26/6462

Punkt 18: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til udbedring af havneanlæg i Nørrekås lystbådehavn i Rønne

26/4763

Punkt 19: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til reovering af klimaskærm på Hans Rømer Skolen i Aakirkeby

26/6465

Punkt 20: Lukket: Lukket punkt: Anlægsbevilling til reovering af facader på Søndermarkshallen i Rønne

26/6464